

Stručno usavršavanje učitelja za inkluziju

Konačno sažeto izvješće za 1. fazu

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

STRUČNO USAVRŠAVANJE UČITELJA ZA INKLUZIJU

Konačno sažeto izvješće za 1. fazu

TPL4I

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje (Agencija) neovisna je i samo upravna organizacija. Agenciju sufinanciraju ministarstva obrazovanja njezinih država članica i Europska komisija putem operativne bespovratne pomoći u okviru obrazovnog programa Europske unije (EU).

Sufinancirano
sredstvima programa
Europske unije Erasmus+

Potpora Europske komisije proizvodnji ove publikacije ne predstavlja potporu sadržaju koji odražava samo stavove autora i Komisija ne može biti odgovorna za uporabu sadržanih informacija.

Stajališta koja su u ovom dokumentu iznijeli pojedinci ne predstavljaju nužno službena stajališta Agencije, njezinih država članica ni Europske komisije.

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2020

Urednici: Annet De Vroey, Simoni Symeonidou i Amélie Lecheval

Ova publikacija predstavlja resurs otvorenog pristupa. To znači da mu možete slobodno pristupiti, upotrebljavati ga i dijeliti uz odgovarajuće pozivanje na Europsku agenciju za posebne potrebe i uključivo obrazovanje. Za više informacija o politici Agencije o otvorenom pristupu pogledajte: www.european-agency.org/open-access-policy.

Ovu publikaciju možete citirati kako slijedi: Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2020. *Stručno usavršavanje učitelja za inkluziju: Konačno sažeto izvješće za 1. fazu.* (A. De Vroey, S. Symeonidou i A. Lecheval, urednici). Odense, Danska

Ovo djelo je licencirano pod licencom **Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna**. Ne smijete mijenjati ili prevoditi ovu publikaciju bez odobrenja Agencije.

S ciljem veće pristupačnosti, ovo je izvješće dostupno na 25 jezika i može mu se pristupiti u elektroničkom formatu na mrežnoj stranici Agencije: www.european-agency.org

Ovo je prijevod izvornog teksta na engleskom. U slučaju nedoumice u vezi s točnošću informacija u prijevodu pogledajte izvorni tekst na engleskom jeziku.

ISBN: 978-87-7110-918-4 (elektronički)

Tajništvo

Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Danska
Telefon: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Ured u Bruxellesu

Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgija
Telefon: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

Sadržaj

Uvod	5
Osnovni čimbenici politike stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju	6
Trendovi i ključna pitanja u nacionalnim/regionalnim politikama stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju	8
Uloga stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju u sustavima uključivog obrazovanja	10
Profil inkluzivnih učitelja koji će pokrivati kontinuum stručnog usavršavanja učitelja	11
Zaključne napomene	12
Izlazni podaci projekta	13
Upućivanja	15

Uvod

S obzirom na to da je raznolikost među učeničkim skupinama veća nego ikad, postoji široki konsenzus o ključnoj ulozi učitelja i potrebi njihovog stručnog usavršavanja za inkluziju. Učitelji, istraživači i donositelji politika na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini sve više raspravljaju o kontinuumu mogućnosti stručnog usavršavanja učitelja u svrhu pripreme svih učitelja i ostalog osoblja za uključivanje svih učenika.

Razvoj politika za stručno usavršavanje učitelja za inkluziju važan je za uključivo obrazovanje. Uključivim se obrazovanjem osigurava da „... za sve učenike, bez obzira na njihovu dob, budu osigurane smislene i visokokvalitetne obrazovne mogućnosti u lokalnoj zajednici, uz bok prijatelja i vršnjaka odnosno kolega” (Europska agencija, 2015., str. 1.). Stručno usavršavanje učitelja za inkluziju sastavni je dio razvoja sustava uključivog obrazovanja.

Projekt **Stručno usavršavanje učitelja za inkluziju** (TPL4I) usredotočen je na sve politike koje utječu na stručno usavršavanje učitelja za uključivo obrazovanje. Cilj 1. faze projekta TPL4I jest utvrditi osnovne čimbenike politike kojima će se osigurati da su svi učitelji, u svakom stupnju svoje karijere, pripremljeni za uključivo obrazovanje. U drugoj će se fazi izdvojiti jedan čimbenik i povezati s ostalim projektima Europske agencije za posebne potrebe i uključivo obrazovanje (Agencija). Ovim su izvješćem sažeti ishodi 1. faze projekta TPL4I.

U njemu su prvo navedeni čimbenici političkog okvira stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju. Na temelju **pregleda literature** o međunarodnoj politici i istraživanju (Europska agencija, 2019.a), tim TPL4I osmislio je **alat za samopregled politika** (Europska agencija, 2019.b). Cilj alata jest pomoći donositeljima politika prilikom bilježenja i evaluacije nacionalne/regionalne politike stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju u tri područja:

- vizija i glavna načela politike
- ciljevi i kontinuum podrške
- izgradnja sposobnosti, osiguranje financijskih sredstava i nadzor

Kao drugo, u ovom se izvješću opisuju ključna pitanja povezana s utvrđenim čimbenicima politike u 26 europskih zemalja. Sintezom svih rezultata (Europska agencija, 2020.b) ukazuje se na glavne izazove donositelja politika i pružatelja stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju.

Kao treće, izvješćem se povezuju rezultati s prijašnjim radom Agencije te se ugrađuju u sveobuhvatni pristup sustavu.

Konačno, predlaže se šira upotreba *Profila inkluzivnih učitelja* (Europska agencija, 2012.). U drugoj će fazi projekta TPL4I ova tema biti detaljnije istražena.

Osnovni čimbenici politike stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju

Istraživanja i dokumenti međunarodne i europske politike upućuju na ključna pitanja u području politika stručnog usavršavanja učitelja, čiji je cilj pružiti podršku pravednosti i uključivosti (Europska agencija, 2019.a). Osobito je potrebno odgovoriti na razloge za zabrinutost **svih učitelja** u odnosu na uključivu praksu.

Kontinuum mogućnosti za stručno usavršavanje učitelja obuhvaća početno obrazovanje učitelja/nastavnika do uvođenja, kontinuirano stručno usavršavanje i stručno učenje učitelja/nastavnika edukatora. U stručnom usavršavanju učitelja za inkluziju, stručno i pomoćno osoblje koje s učiteljima radi na uključivom obrazovanju predstavlja dio kontinuuma. Politikom je, dakle, potrebno osigurati da cjelokupno osoblje, što uključuje stručnjake i (ruko)voditelje škola, sudjeluje u razvoju kompetencija za inkluziju tijekom cijele karijere.

Politikom također valja promicati dublje razumijevanje raznolikosti, stavljajući naglasak na stručno usavršavanje učitelja za **pravednost i inkluziju**. Suradnička je praksa ključna za razvoj raznih smjerova stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju i davanje mogućnosti cijelom osoblju za promišljanje i stručno učenje u uključivom obrazovanju.

Na temelju ovih rezultata, Alat za samopregled politika u sklopu projekta TPL4I sveobuhvatan je resurs za promišljanje i razvoj politika stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju. Njime se predviđaju sljedeća ključna područja i osnovni čimbenici politike:

Vizija i glavna načela:

- **jasna vizija politike stručnog usavršavanja učitelja za pravednost i inkluziju**, kako bi svi učitelji tijekom cijele svoje karijere imali mogućnost stručnog učenja o načelima uključivog obrazovanja, svojoj pedagoškoj odgovornosti za sve učenike te svojem doprinosu i suradnji u uključivom obrazovanju,
- **vodeća načela za stručno usavršavanje učitelja o politici inkluzije**, kako bi stručno usavršavanje učitelja bilo preduvjet za uključivo obrazovanje i da sadrži načela i praksu uključivog obrazovanja u početnom obrazovanju učitelja/nastavnika, ali i stručnom usavršavanju za učitelje/nastavnike početnike te iskusne i posebne učitelje/nastavnike i učitelje/nastavnike edukatore.

Ciljevi i kontinuum podrške:

- **ciljevi za stručno usavršavanje učitelja o politici inkluzije** pokrivaju pitanja kojima se doprinosi razumijevanju i provedbi uključivog obrazovanja: kvalifikacije, područja kompetencija, pedagogije za uključivost, dijalog o uključivosti i usklađivanje stručnog usavršavanja učitelja s ciljevima i zahtjevima sustava na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini za sustav uključivog obrazovanja,

- **kontinuum podrške za sve učitelje**, u sklopu kojeg se nude razne mogućnosti stručnog učenja o uključivom obrazovanju na svim razinama na kojima rade učitelji, uključujući kompetencije za (ruko)vodstvo, i pruža podrška školama i ustanovama visokog obrazovanja za razvoj strateških planova i suradnju u stručnom usavršavanju učitelja za inkluziju.

Izgradnja sposobnosti, osiguranje financijskih sredstava i nadzor:

- **izgradnja sposobnosti** pomoću strategija, mehanizama, smjernica, kompetencija i poticaja za sve učitelje: strategije za pružanje podrške školama ili ustanovama visokog obrazovanja za izgradnju snažnih (ruko)vodećih timova, razvoj uloge posebnih učitelja/nastavnika kao resursa za redovne škole odnosno promicanje pedagogija uključivog obrazovanja ili smjernica za vrednovanje kvalitete radi planiranja stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju,
- **odgovarajući i ekonomični mehanizmi za financiranje:** financijski poticaji, fleksibilni mehanizmi za prikupljanje resursa i sustavno prikupljanje podataka o izdacima,
- **nadzor provedbe stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju** kroz sveobuhvatni okvir odgovornosti, mehanizme za rješavanje nejednakosti u pristupu i mehanizme za podršku preuzimanju kontrole nad procesima revizije i poboljšanja (Europska agencija, 2019.b).

Trendovi i ključna pitanja u nacionalnim/regionalnim politikama stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju

Dvadeset i šest zemalja¹ sudjelovalo je u aktivnosti mapiranja politika stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju. Tim TPL4I je u suradnji s predstavnicima Agencije iz tih zemalja pripremio 26 nacionalnih/regionalnih **mreža za mapiranje politika** (Europska agencija, 2020.a) pomoću alata za samopregled politika (Europska agencija, 2019.b).

Mrežama su prikazane nacionalne/regionalne politike stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju. Analizom dovršenih mreža donositeljima politika i ostalim dionicima omogućuje se utvrđivanje područja politike koja se trenutačno rješavaju u pojedinim zemljama u skladu s međunarodnim preporukama politike i dokazima iz istraživanja i ona koja valja razmotriti u budućem razvoju politika.

¹ Austrija, Belgija (flamanska zajednica), Bugarska, Cipar, Češka Republika, Danska, Estonija, Francuska, Grčka, Island, Italija, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Norveška, Njemačka, Portugal, Slovačka, Srbija, Švedska, Španjolska, Švicarska, Ujedinjena Kraljevina (Sjeverna Irska), Ujedinjena Kraljevina (Škotska) i Ujedinjena Kraljevina (Wales).

Analizom mreža otkriveni su sljedeći trendovi (Europska agencija, 2020.b):

Postoje međunarodne preporuke sveobuhvatnih politika stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju na temelju koncepta pravednosti. Usprkos tome, u nacionalnim/regionalnim politikama uključenost se promatra kao potreba postojanja zasebnih politika za određene skupine učenika, kao što su učenici s posebnim obrazovnim potrebama. **Zasebne obrazovne politike za određene ciljne skupine često dovode do odvojenih ili posebnih puteva za stručno usavršavanje učitelja.** Stoga je upitno u kojoj je mjeri načelo pravednosti ugrađeno u temelje puteva za stručno usavršavanje učitelja.

Opseg u kojem je uključivo obrazovanje dio kontinuuma politika stručnog usavršavanja učitelja razlikuje se među zemljama. Osim toga, **u mnogim zemljama postoje praznine u raznim fazama kontinuuma stručnog usavršavanja učitelja**, osobito kod uvođenja učitelja/nastavnika početnika i stručnog usavršavanja učitelja/nastavnika edukatora, što uključuje (ruko)voditelje škola. Široki dijapazon politika o početnom obrazovanju učitelja/nastavnika i kontinuiranom stručnom usavršavanju navodi na zaključak da je uključivo obrazovanje ponekad komponenta politika stručnog usavršavanja učitelja. Međutim, u mnogim slučajevima, **moćnosti stručnog usavršavanja učitelja pokrivaju učenike koji su kategorizirani kao učenici s posebnim obrazovnim potrebama, bez jasne slike o kompetencijama za inkluziju.**

Provedba stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju daje uvid u **cijeli niz suradničkih strategija i pristupa izgradnji sposobnosti**. Međutim, njima se ne promiče uvijek suradnja između svih učitelja ili između učitelja s različitim ulogama (primjerice učitelji u redovitim razredima i posebni učitelji/nastavnici). Dok općeniti mehanizmi za financiranje stručnog usavršavanja učitelja pokrivaju stručno usavršavanje za inkluziju, nedostaju podaci o izdacima za stručno usavršavanje učitelja za inkluziju. Nadzor se oslanja na školske procese vrednovanja kvalitete. Međutim, postoji nedostatak suradnje među raznim dionicima, kao što su ministarstva, lokalna tijela, sveučilišta i ostale agencije ili mreže, na jačanju stručnog usavršavanja učitelja za politiku inkluzije.

Uzimajući u obzir ove rezultate, **glavne preporuke donositeljima politika** glase kako slijedi:

- **osmisлити viziju politike stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju tijekom cijele njihove karijere**, kojim će biti obuhvaćeni svi učitelji, kao i stručno osoblje, i čime će im biti omogućeno ostvarivanje potreba svih učenika, umjesto fokusiranja na potrebe određenih skupina učenika,
- **pregledati ciljeve politike stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju**, a osobito ponuditi smjernice i strategije kojima se uzimaju u obzir područja kompetencija potrebna za uključivo obrazovanje,
- **staviti naglasak na suradnju među svim dionicima** koji su uključeni u stručno usavršavanje učitelja za inkluziju.

Uloga stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju u sustavima uključivog obrazovanja

Rezultati su, osim toga, povezani s modelom ekosustava uključivog obrazovanja Agencije (Europska agencija, 2017.a; 2017.b). Model ekosustava objašnjava međusobno djelovanje različitih struktura, procesa i ishoda uključivih politika i prakse na različitim razinama sustava i njihov utjecaj na učenike.

Specifično područje politike čiji je cilj pružanje podrške uključivom obrazovanju, kao što je stručno usavršavanje učitelja za inkluziju, smatra se tek malim dijelom razvoja sustava uključivog obrazovanja. Utvrđeni izazovi u ovom području na taj način mogu biti smješteni unutar modela ekosustava. Time se omogućuje razumijevanje načina na koji pojedinci, škole i vanjski čimbenici, kao što su zajednica i nacionalni ili regionalni politički okviri, utječu na razvoj učenika u obrazovnom sustavu.

Agencija je ovaj pristup iskoristila za objašnjenje utjecaja razvoja politika na učeničke ishode u nekoliko projekata:

- **Uključivo obrazovanje u ranom djetinjstvu** (Europska agencija, 2017.a)
- **Poboljšanje uspjeha svih učenika u uključivom obrazovanju** (Europska agencija, 2017.b)
- **Podrška inkluzivnom (ruko)vodstvu škole** (Europska agencija, 2019.c)
- **Prevenција školskog neuspjeha** (Europska agencija, 2019.d).

Primjenom ovog pristupa u politici stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju, u ekosustavu se pojavljuju sljedeći izazovi:

Na **nacionalnoj/regionalnoj razini**, politike stručnog usavršavanja učitelja predstavljaju odraz postojećih politika obrazovanja. Njima se promiču prava određenih skupina učenika, umjesto da se promiču jednake mogućnosti za sve učenike i načela uključivog obrazovanja. Politike stručnog usavršavanja učenika moraju biti usredotočene na ispunjavanje potreba svih učenika. Nadalje, ovim se politikama nastoje premostiti praznine između različitih faza stručnog usavršavanja učenika.

Na **razini zajednice**, suradnja između učitelja u školama i učitelja/nastavnika edukatora na sveučilištima i fakultetima stvara široki dijapazon mogućnosti za stručno usavršavanje učitelja za inkluziju. Za suradnju između škola i lokalnih tijela potrebno je uskladiti viziju politike, strateške planove u školama te potrebe učitelja u odnosu na stručno usavršavanje učitelja za inkluziju.

Na **razini škole**, politikama za učitelje/nastavnike početnike i iskusne učitelje/nastavnike, kao i za ostalo osoblje različitih kvalifikacija i uloga potrebno je pružati podršku mogućnostima suradnje u stručnom usavršavanju učitelja, što uključuje učitelje/nastavnike edukatore, poput učitelja/nastavnika mentora i (ruko)voditelja škole.

Na **pojedinačnoj razini**, učiteljima su potrebne politike koje nude ključne vrijednosti i kompetencije za ispunjavanje potreba svih učenika, osiguravaju dostupnost mogućnosti stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju te učiteljima omogućuju praćenje fleksibilnih i prilagodljivih puteva za stručno usavršavanje učitelja za inkluziju.

Profil inkluzivnih učitelja koji će pokrivati kontinuum stručnog usavršavanja učitelja

Prethodno navedeni rezultati povezani su s ključnim vrijednostima i kompetencijama iz **Profila inkluzivnih učitelja** (European Agency, 2012). *Profil* je stvoren za razvoj politika u početnom obrazovanju učitelja/nastavnika. Rezultatima projekta TPL4I naglašava se potreba za suradničkim stručnim usavršavanjem učitelja za inkluziju u stručnom kontinuumu učitelja i stručnog osoblja. Rezultati, stoga, upućuju da primjena *Profila*:

- može pokriti kontinuum mogućnosti za stručno usavršavanje učitelja za inkluziju u cijelom spektru karijera učitelja, ali i izvan učiteljske profesije, uključujući stručno usavršavanje posebnih učitelja/nastavnika i učitelja/nastavnika edukatora. Svi učitelji moraju se pripremati za uključivo obrazovanje na cijelom kontinuumu stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju i kroz suradničko učenje za sve, umjesto da im se nude različite mogućnosti za stručno učenje koje dovode do različitih stručnih kvalifikacija.
- mora biti izvor informacija za političke rasprave o ključnim vrijednostima koje se nalaze u temeljima stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju. U svim fazama kontinuumu stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju moraju postojati ključne vrijednosti koje se jasno usredotočuju na uvažavanje raznolikosti učenika, pružanje podrške svim učenicima, rad s drugima i angažman u aktivnostima stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju. Primjena ključnih vrijednosti i kompetencija iz *Profila* na sve faze kontinuumu stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju pomogla bi zemljama premostiti praznine u politici za izgradnju sposobnosti.
- mora biti izvor informacija za političke rasprave o temeljnim kompetencijama svih profesionalaca koji rade u uključivom okruženju. Kvaliteta obrazovnih mogućnosti koje su potrebne za uključivo obrazovanje ovisi o kvaliteti znanja, stavova i vještina učitelja, a koji se postepeno razvijaju tijekom cijele njihove karijere. Bez dostatnog kontinuumu mogućnosti za stručno usavršavanje učitelja za inkluziju, učitelji neće biti osposobljeni za osmišljavanje i pružanje kvalitetnog obrazovanja za sve učenike.
- može dovesti do pokretanja mehanizama za financiranje stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju (odnosno, osiguranje financijskih sredstava na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) i postupaka nadzora za realizaciju ključnih vrijednosti osobnog stručnog usavršavanja.

Ovi rezultati opravdavaju upotrebu *Profila* na cijelom kontinuumu stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju. Navedeno će se razmatrati u 2. fazi projekta TPL4I.

Konačno, uključivim je obrazovanjem potrebno obuhvatiti sve učitelje ako se njime želi doprijeti do svih učenika i jamčiti visokokvalitetno obrazovanje za sve: učitelje/nastavnike studente, učitelje/nastavnike početnike, iskusne učitelje/nastavnike, posebne učitelje/nastavnike, kao i ostalo pomoćno osoblje, ali i učitelje/nastavnike edukatore. Upotrebom *Profila* bit će ponuđena vizija i područja kompetencija za daljnji razvoj politika u stručnom usavršavanju učitelja za inkluziju.

Zaključne napomene

Projektom TPL4I obuhvaćena je ključna tema razvoja politika koja je u velikoj mjeri prihvaćena kao preduvjet za uključivo obrazovanje. Učitelji i ostalo osoblje uključeno u uključivu praksu, kao i dionici uključeni u razvoj uključivog obrazovanja na različitim razinama sustava, moraju imati pristup koherentnom i kontinuiranom dijapazonu mogućnosti stručnog učenja kako bi ponudili školu za sve.

Analizom samopregleda pojedinih zemalja o ključnim čimbenicima politike stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju utvrđeno je sljedeće:

- Politička podrška stručnom usavršavanju učitelja za inkluziju nije ravnomjerno raspoređena na kontinuumu učenja tijekom cijele karijere za sve osoblje uključeno u uključivo obrazovanje.
- Potrebna je zajednička vizija pravednosti kao potpora svim instancama stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju i premošćivanje praznina u odnosu na razna pitanja u vezi s raznolikosti.
- Suradnički pristupi na svim školskim razinama i s ostalim agentima, primjerice, na razini zajednice ili nacionalnoj/regionalnoj razini, ukazuju na razne mogućnosti stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju. Međutim, potrebno je više međusektorske suradnje koja traje tijekom cijele karijere.

Najvažnije, za jačanje posvećenosti i samoučinkovitosti učitelja i škola u uključivom obrazovanju, **ključni čimbenik političkog okvira stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju jesu okviri za inkluziju koji se zasnivaju na kompetencijama učitelja.**

Ovaj zadnji rezultat poziva na akciju radi ohrabrenja i podrške razvoju politika u svim zemljama.

Na temelju potvrde zajedničkih vrijednosti i područja kompetencija za inkluziju, *Profil inkluzivnih učitelja* (Europska agencija, 2012.) može ponuditi okvir kompetencija koji je potreban ako se želi dosegnuti širu profesionalnu publiku. Cilj je pripremiti sve učitelje i njihove kolege za uključivo obrazovanje i osigurati njihovu posvećenost kontinuiranom učenju u ovom području.

U 2. fazi projekta TPL4I dalje će se istražiti upotreba *Profila* radi razmatranja uključivog učenja i pravednosti u obrazovanju u svim aspektima stručnog usavršavanja učitelja za inkluziju. Zato se, u skladu s Ciljem održivog razvoja br. 4 (Ujedinjeni narodi, 2015.), potiče

ideja da se politikama uključivog obrazovanja poruka proširi sa „sve se odnosi na sve” (UNESCO, 2020.) na „sve se odnosi na sve odnosi se na sve učitelje”. To je podsjetnik na područja kompetencija koja trebaju slijediti svi profesionalci u ovom području.

Izlazni podaci projekta

Rezultat aktivnosti u sklopu 1. faze projekta TPL4I jesu **TPL4I Pregled literature** (Europska agencija, 2019.a), **TPL4I Alat za samopregled politika** (Europska agencija, 2019.b), **TPL4I Mreže za mapiranje politika** (Europska agencija, 2020.a), **TPL4I Analiza politika pojedinih zemalja u Europi** (Europska agencija, 2020.b), **TPL4I Izvješće o metodologiji** (Europska agencija, 2020.c) i ovo **Konačno sažeto izvješće za 1. fazu projekta TPL4I**.

Svi izlazni podaci dostupni su na internetskom mjestu projekta TPL4I:
www.european-agency.org/projects/TPL4I.

Upućivanja

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2012. *Profile of Inclusive Teachers [Profil inkluzivnih učitelja]*. (A. Watkins, urednik). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/teacher-education-inclusion-profile-inclusive-teachers (zadnji pristup u studenome 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2015. *Stajalište Agencije o sustavima uključivog obrazovanja*.

www.european-agency.org/resources/publications/agency-position-inclusive-education-systems-flyer (zadnji pristup u listopadu 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2017.a. *Inclusive Early Childhood Education: New Insights and Tools – Contributions from a European Study [Uključivo obrazovanje u ranom djetinjstvu: Novi uvidi i alati — Doprinosi iz europskog ispitivanja]*. (M. Kyriazopoulou, P. Bartolo, E. Björck-Åkesson, C. Giné i F. Bellour, urednici). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-early-childhood-education-new-insights-and-tools-contributions (zadnji pristup u kolovozu 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2017.b. *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Poboljšanje uspjeha svih učenika: Resurs kao podrška samopregledu]*. (V.J. Donnelly i A. Kefallinou, urednici). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review (zadnji pristup u prosincu 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2019.a. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Literature Review [Stručno usavršavanje učitelja za inkluziju: Pregled literature]*. (A. De Vroey, S. Symeonidou i A. Watkins, urednici). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-literature-review (zadnji pristup u veljači 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2019.b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Policy Self-Review Tool [Stručno usavršavanje učitelja za inkluziju: Alat za samopregled politika]*. (S. Symeonidou i A. De Vroey, urednici). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-policy-self-review-tool (zadnji pristup u veljači 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2019.c. *Inclusive School Leadership: Exploring Policies Across Europe [Inkluzivno školsko (ruko)vodstvo: Istraživanje politika diljem Europe]*. (E. Óskarsdóttir, V. Donnelly i M. Turner-Cmuchal, urednici). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-school-leadership-synthesis (zadnji pristup u listopadu 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2019.d. *Preventing School Failure: Examining the Potential of Inclusive Education Policies at System and Individual Levels [Prevenција školskog neuspjeha: Istraživanje mogućnosti politika uključivog obrazovanja u odnosu na sustav i pojedinca]*. (A. Kefallinou, urednik). Odense, Danska. www.european-agency.org/resources/publications/preventing-school-failure-synthesis-report (zadnji pristup u listopadu 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2020.a. *TPL4I policy mapping grids [Mreže za mapiranje politika u okviru projekta TPL4I]*. Odense, Denmark. www.european-agency.org/projects/TPL4I/policy-mapping (zadnji pristup u studenome 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2020.b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: An Analysis of Country Policies in Europe [Stručno usavršavanje učitelja za inkluziju: Analiza politika pojedinih zemalja u Europi]*. (S. Symeonidou, A. De Vroey i A. Lecheval, urednici). Odense, Danska. www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-synthesis (zadnji pristup u prosincu 2020.)

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, 2020.c. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Methodology Report [Stručno usavršavanje učitelja za inkluziju: Izvješće o metodologiji]*. (A. De Vroey i S. Symeonidou, urednici). Odense, Danska. www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-methodology (zadnji pristup u prosincu 2020.)

Ujedinjeni narodi, 2015. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development [Mijenjamo naš svijet: Program održivog razvoja do 2030.]*. Rezolucija Opće skupštine od 25. rujna 2015. A/RES/70/1. sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld (zadnji pristup u prosincu 2020.)

UNESCO, 2020. *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all [Globalno izvješće o praćenju obrazovanja za 2020.: Uključivost i obrazovanje: Sve se odnosi na sve]*. Pariz: UNESCO. unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718/PDF/373718eng.pdf.multi (zadnji pristup u prosincu 2020.)

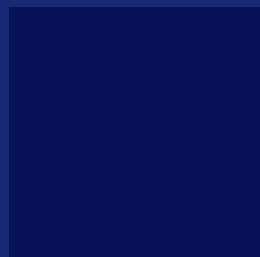

Tajništvo:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Ured u Bruxellesu:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org